

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 115g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din articolul 59 alin. (3) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008
cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public
(aplicarea sancțiunilor disciplinare în cazul funcționarilor publici)

CHIȘINĂU
13 octombrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 13 iulie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 13 octombrie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „cu excepția celei specificate la articolul 58 lit. a)” de la articolul 59 alin. (3) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de către dl avocat Veaceslav Cazacu, în interesele nei Natalia Ilașciuc, reclamant în dosarul nr. 3-262/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Iraida Secieru din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 3 ianuarie 2020, dna Violina Varta, director-adjunct al Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, a emis Ordinul nr. 1 privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertisment.

4. Pe 31 ianuarie 2020, dna Natalia Ilașciuc a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, prin care a solicitat anularea ordinului menționat *supra*.

5. În ședința de judecată din 2 iunie 2020, dna Natalia Ilașciuc a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „cu excepția celei specificate la

articolul 58 lit. a)” de la articolul 59 alin. (3) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

6. Prin Încheierea din 29 iunie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Articolul 21

Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului

internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...].”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public sunt următoarele:

Articolul 58 Sanctiuni disciplinare

„Pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcționarului public îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare:

- a) avertisment;
- b) mustrare;
- c) mustrare aspră;
- d) suspendarea dreptului de a fi promovat în funcție în decursul a doi ani;
- g) destituirea din funcția publică;
- h) retrogradarea în funcție și/sau în grad de calificare.”

Articolul 59 Aplicarea sancțiunilor disciplinare

„(1) Sancțiunea disciplinară se aplică de către persoana/organul care are competența legală de numire în funcție.

(2) Sancțiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvârșirii abaterii, cu excepția sancțiunii disciplinare pentru încălcarea legislației cu privire la declararea averii și intereselor personale, la soluționarea conflictelor de interese și la regimul juridic al incompatibilităților și restricțiilor, care se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data rămânării definitive a actului prin care se constată săvârșirea abaterii disciplinare.

(3) Sancțiunea disciplinară, **cu excepția celei specificate la art. 58 lit. a)**, nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederile contestate le permit angajatorilor să aplice sancțiunile în mod arbitrar funcționarilor care nu le convin.

10. De asemenea, autorul excepției de neconstituționalitate afirmă că prevederile contestate instituie un tratament discriminatoriu.

11. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 16 alineatele (1) și (2), 21, 26 alin. (1) și 54 alin. (1) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Veaceslav Cazacu, în interesele dnei Natalia Ilașciuc, reclamant în dosarul nr. 3-262/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „cu excepția celei specificate la articolul 58 lit. a)” de la articolul 59 alin. (3) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Articolul 59 alin. (3) din Lege stabilește că sancțiunea disciplinară, cu excepția celei specificate la articolul 58 lit. a), nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abate. Articolul 58 din aceeași Lege prevede sancțiunile disciplinare care îi pot fi aplicate funcționarului public, între acestea regăsindu-se și avertismentul.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ care are ca obiect o cerere de chemare în judecată privind anularea ordinului privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertisment. Astfel, Curtea admite că instanța de judecată va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează.

17. Curtea notează că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept constituțional. Astfel, Curtea va analiza, **prin prisma argumentelor autorului sesizării**, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un

drept fundamental (a se vedea DCC nr. 38 din 7 aprilie 2020, § 18; DCC nr. 56 din 2 iunie 2020, § 21; DCC nr. 61 din 11 iunie 2020, § 35; DCC nr. 107 din 29 septembrie 2020, § 25).

19. Curtea observă că, deși autorul susține că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 16 alineatele (1) și (2) [*egalitatea*], 21 [*prezumția nevinovăției*], 26 alin. (1) [*dreptul la apărare*] și 54 alin. (1) [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție, pretenția sa principală se referă la faptul că prevederile contestate instituie un tratament diferențiat [articolul 16 din Constituție].

20. Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a menționat că articolul 16 din Constituție poate fi examinat doar în coroborare cu un alt drept constituțional. Autorul sesizării nu invocă vreun drept din Constituție care ar putea determina Curtea să examineze sesizarea prin prisma testului caracterului justificat al unui tratament diferențiat (a se vedea DCC nr. 7 din 24 ianuarie 2020, § 18).

21. Sub acest aspect, Curtea reține că simpla enumerare a articolelor 1 alin. (3), 21, 26 alin. (1) și 54 alin. (1) din Constituție, în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, **nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate.**

22. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorilor lor în invocarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu. Acest tip de control este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 39 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își bazează cerințele, să expună normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura causală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea, în acest sens, DCC nr. 33 din 19 martie 2020, § 31; DCC nr. 50 din 28 mai 2020, § 16; DCC nr. 54 din 2 iunie 2020, § 31; DCC nr. 61 din 11 iunie 2020, § 39; DCC nr. 65 din 15 iunie 2020, § 29; DCC nr. 73 din 30 iunie 2020, § 55; DCC nr. 107 din 29 septembrie 2020, § 28).

23. În aceste condiții, având în vedere enumerarea prevederilor constituționale în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, Curtea nu poate identifica, în mod rezonabil, nicio critică de neconstituționalitate.

24. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 42 alin. (1), 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „cu excepția celei specificate la articolul 58 lit. a)” de la articolul 59 alin. (3) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, ridicată de către dl avocat Veaceslav Cazacu, în interesele dnei Natalia Ilașciuc, reclamant în dosarul nr. 3-262/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 13 octombrie 2020

DCC nr. 116

Dosarul nr. 115g/2020